

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1926 Juillet 15 — No 208

اجتihad

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذ لیبسی ۵ ایرادیر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتihad نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

رستمینیکرمی ایرنجی اسنہ

نومرو ۲۰۸ - ۱۵ تموز ۱۹۲۶

عقل سليم

کندیلرینه سرلر درمیان ایتک ایچون انسانلره سویله مک.. ویرمک و ویریلنی محافظه ایتک، اصلا ایشیدیله مک ایچون سویله مک دیمکدر. معمارله سویله ین کیمسه، یا موجب اولدینی آپیشمه ایله اکنمک ایستر یا خود منفعتنی فضله واضح اولاراق افاده مرام ایتهمکده کورور؛ هرکتم اسرار امنیتسزک، عجز و قورقو کوسته ریر. دشمنلری بونلره مطلع اوله رق ایشلری بوزمالرندن قورقاراق حکمدارلر و ناظرلری پروژملری، فکر و نیتلری صاقلارلر. برای الله مخلوقلرینک مشکلاته دوشمه لرله و سر قارشیسندن بولوناراق شاشیروب قالمالریله اکلنه بیلیرمی؟ دنیاده هیچ بر شیئک مقاومت ایدمه یه جکی بر قادر بته مالک برالله، قاصدینک معلوم اولماستندن احتراز ایدمه بیلیرمی؟ شو حالده، بزه معمار و سرلر سوردورمکه، بزه معمار و سرلر صوقدورماقله نه فائده تأمین ایدر؟

بزه دیورلر، که ضعف طبیعتی نتیجه سی اولاراق انسان کندیمی ایچون بر نسج اسرارندن باشقه بر شی اولامیان اداره الهیه دن برشی آکلایامایه قابلیتی دکلدر؛ الله بالضروره انسانه اقتدار ادراکنک فوقنده اولان سراری فاش ایدمه ز. بو حالده، دائماً جواباً دیه جکم که اداره الهیه ایله مشغول اولماق انسانک ایشی دکلدر، بو اداره انسانی هیچ برصورتله علاقه دار ایدمه ز. آکلایامایاجانی سراره اصلا احتیاجی یوقدر؛ بناء علیه بلیغ بر نطق، بر قویون سوروسی ایچون نه قادر بی سود و ناهمحل ایسه اسرار انکیز بردین دخی انسان ایچون اوقادار فائده سز و ناهمحل در.

بحث 102 - - مهراشمول برالله، مهراشمول بریه تبلیغ ایتمه ارطانه لازم کلیردی.

الوهیت، کره مزک مختلف خطهلرنده اوقادار آزیك شکل برطرزده تبلیغ اولوندی، که دین مسئله سنده انسانلر، یکد یکر لری نه غیظ یا خود استحقار کوزیله باقیورلر مختلف مذهبلرک طرفدارلری یکدیگرلری یك گولونچودلی بولیورلر؛ بر دینده الکز یاده حرمت اولونان سرلر دیگر دینده استهزا موضوعلری درلر. کندیسینی انسانلره طائیتاق، ایچون بو قادر جابالایان الله، هیچ اولمازسه انسانلرک جمله سته بر لسانده

کوسترله جک محبت بیه قیصقالجاق حاصل ایدر. والدیه سی طرفندن یك چوق نوازش کورمش و سولیش چوجوق هر محبتک واعتنائک اوکا صرف ایدلمسی بکر و ایستر. یو باده یاییله جق معامله نه در؟

چوجوقی یالکز بر اقاملی، چوجوق بویودکجه اطرافنی یایمه ببیکرله، او یونلره و انسانلره صارمالی. اونا ارقداش اوله جق وارقداشلق ایدمه جک چوجوقلرک و انسانلرک موجودیته صوک درجه دقت ایتلی. بونلر یاییلریسه، چوجوگک محبتی بر شیئک اوزرنده تمرکز ایتز، و هر طرفه یاییلیر. بون غایه، چوجوگک حیانه کی علاقه لرینی زیاده لشدیرمک و عینی زمانده کندیی حیاتی و ایچنده یشادینی دنیایی کندیسنه پارلاق کوسترمک و ائته ره سان یایمقدرد. چوجوق، حیاتیله علاقه دار مختلف اشیا و انسانلره تماس سایه سنده محبتک و شفقتک، شووایله لکک و مردلکک، فدای نفسک و ذوق بدایمک، مؤسسه لره و بیوک انسانلره حرمتک انکشافی چوجوقده قولایلاشیر.

خاطرندن چیقارلامسی ایجاب ایدن مهم بر نقطه ده شودرکه، چوجوقلرک تربیه سی ایچون پروگراملر چیره رکن اولنرک حیاتلری و فصل دوشوندکلری، حال و حرکتلری و بونلرک سبیللری هر حالده علمی برصورتده نظر اعتباره آتاق الزمدر. چونکه چوجوقلر بویوکلر کی، حس ایتمه دکلی و دوشونمه دکلی ایچون طور و حرکتلری ده بشقه دورلودر.

هر نه قدر چوجوگک اطوار و حرکتی و حسیاتی علمی برصورتده تدقیق ایدیلرک تربیه لری لازم ایسه ده، صرف بویوکلرینک دوشوندکلری پلانلرداخلنده تربیه ده چوجوگک استقبالی کورلیر. غایه دائماً جمعیت و ملت اولماید؛ فقط چوجوگک طبیعتی ده هیچ بر زمان خاطرندن چیقارلاملیدر.

چوجوغه یاییله جق الک بیوک ایلیک ذکاسنی تنویر ایدمه جک هر نوع مالزمنی تدارک ایله صور دینی سؤلره دوغری جواب ویرمکدر. چوجوق، چوجوق طبیعتی اولدیغیچون هر کوردیکی و هر تماس ایتدیکی اشیادن خبردار اولق ایستر؛ بونک ایچون جنسیت حقنده صور دینی سؤلره ویرله جک جوابک دوغریلغنه دقت ایتدکدن باشقا هر حالده چوجوگک آکلایه یله جکی برطرزده اولماید. چوجوگک حقیق احتیاجلری آکلامق و او احتیاجلری تطمین ایتک ایچون چوجوگک احوال و حرکتی، بالخاصه اویون اناسنده کی احوال و حرکتی تربیه جی روحیه تدقیق ایتک یتیشیر. بعضی کیمسه لر، چوجوگک سسی چیممازسه، کورولتو ایتزسه بونی بختیار و مسعود اولدیغنه علامت ظن ایدهلر. بو حال مثبت صورته تحلیل ایدیلدی ایسه اوکا دییه جک یوقدر. فقط یالکز بر اقیلان چوجوگک کندیی آیاقلرله، آیاقلرینک بارمقلریله اوینادینی، الاری دوداقلرنده اولدینی و آلت تناسلیه سنی الله دیکی چوق کره واقمدر. چوجوق سس چیقارمایور، کورولتو ایتیه بور دییه ممنون اولماق اونو بو حالده بر افاق عادتا فناغنی ایسته مک و حقیق بر انسان اولمقندن اونو منع ایتک دیمکدر. آمریکا قولومیا دارالفنونی فن تربیه شبه سندن مأذون چوجوق تربیه متخصصی

علمی ع. مالک

هر بری آرقاداشلرينك ويريكلري علاجلري ذم ايدرك يولدن چكلري كنديسنه جلب ايميه چاليشير . هر دكانك كندى مشريلري واردر ، بونلر ، اك اي شفايه يالكز كندى علاجلرينك مالك اولديغنه قانع بولونورلر ؛ بر جوق مدت استعماله رغماً ، خستهلر كنديلريني داها اي وياخود باشقا بر دكانك شارلاتاني آرقه سي صره قوشان دن داها آز خسته حس ايتزلر .

صوفولق تا چو جوقلقد طوتولش بر خيله خسته - لغيدر . زاهد [Dévot] بر كيمسه ، بر خسته در ، علاج يابه يابه خسته لغني آرتيرماقدن باشقا بر نتيجيه و ارميان « برداء المراق » مبتلا سيدر ؛ عارف كيمسه بو علاجلر ك هيج بريني آلاز ، اي بر ره ژيم تعقيب ايدر ، عيني زمانده فعل و تأثير اجراسني طبيعته ترك ايدر .

مبحث 104 - بتوره اديانه ، مختلف دينلر طرفدارلرينك متضاد ديمدسي عيني درجده غير معقول و غيب اولاره اعتقادلرله كولونج حاله قرونلشدر .

عقل و محاكمه صاحبي بر آدامك نظرنده ، يريوزيني طولدوران مختلف دينلر ك جمله سنك بدلا اولماق خصوصنده همعياز اولان طرفدارلرينك يكديكركلري حقنده ويريكلري حكملر قدار كولونج برشي يوقدر . خريستيان (قرآن ي) ، (محمد) واسطه سيله تبليغ ايديلن وحى الهى يي ، كستاخانه خواب و خيال و الوهيه قارشى حقارتكار مفتريات طوقومه سندن باشقا برشي بولماز . (محمدي) دخي بر خريستيانه بت پرست و كوپك دير ؛ خريستيانك ديننده صاحبدن عبثياندن غيري برشي كورمز ؛ خريستيانك مملكتي فتح ايتك ، و الله قليج ، اوني رسول الهيسنك ديني قبوله اجبار ايتك حقنه مالك اولديغني زعم ايدر ؛ باخصوص شواعتقادده بولونور ، كه بر آدامه تعبد و ياخود اقايم ثلاثيه ايناناق قدار هيج برشي ملحدانه ، هيج برشي مغاير عقل دكلدر . بلاتردد بر آدامه طاينان ياخود اقايم ثلاثه نك ناقابل فهم سريته كمال قطعيله اينانان پروتستان خريستيان ، قاتوليك خريستيانله استهزا ايدر ، چونكه بو ، فضله اولاراق Transsubstantition ه يعني خبير مقدسده اكتمك و شرايك اعجاز انكيز بر صورتده حضرت عيسى نك قائنه و آئنه تحول ايمه سنده اينانير ؛ پروتستان ، قاتوليكه ،

خطاب ايتله و اونلر ك ضعف ذكالي ، حقيقه دين حق ك هانكي دين و اللهك نظرنده اك سويمل آيين ك هانكي آيين اولديغني آراشديرماق صيقنديسندن قورتاروش اولوردي .

عالمشمول بر الله عالمشمول بر دين تبليغ ايتك لازم كليردي . شو حالده هانكي اوغور سزلق اثرى اولارق يريوزنده بوقدار مختلف دينلر بولونور ؟ هر برى منحصر آ كنديسنك دوغرو اولديغني ادعا ايدن دينلر ك ايجنده حقيقي اولاني هانكيسيدر () ؟ هيج برينك دوغرو اولماديغنه يك اعلا اينانيله بيلير . افكارده كي شقاق و منازعات ، استناد ايديلن بره نسيبارك نقطه شروع اتخاذا اولونان اساسلر ك قرار سزلغني و قارائلقلغني كوسته رن شبهه كوتورمز علامتلردر .

مبحث 103 - دينك بي لزوم اولمديغني اثبات ايدره شئي دينك نا قابل فهم اولماسي در .

اكر دين بتون انسانلره لازم اولسه يدي ، بتون انسانلر طرفندن آ كلاشيلير اولوزدي . اكر بو دين انسانلر ايجون اك مهم شئي اولسه يدي اللهك ايلكي ، دينك اونلر ايجون هر شيدن داها زياده واضح ، داها صريح ، داهامثبت اولماسني ايسته مه سي لازم كورونوردي ؛ انسانلر ك سلامتي ايجون بوقدار اساسي اولان بوشيك يعني دينك ، انسانلر ك آز عقل ايرديريكي و علماسنك عصرلردن بري اك زياده مجادله ده بولونديغي برشي اولماسي حيرت انكيز دكلير ؟ وحى ازال ايتك تنزلنده بولونان براللهك مرادلريني ، آرزولريني طرز تفهملرنده ، عيني دينك راهلري آرملرنده اتفاق ايميه شيمدي يه قدار موفق اولماشدرلر .

ساكني اولديغمز جهان ، برعمومي ميدانه بكرز ، كه مختلف نقطه لرينه بر جوق شارلاتانلر داغيلمشدر ، بونلر ك

ابوالصمد المصيري : []

في القدس قامت ضجة	ماين احمد والمسيح
هذابنا قوس يطن	وذاك بمأذنة بصيح
كل يعظم دينه	يالت شمري مالمصيح

ديشدر : مالى شودر . قدسده محمد امتي ايله عيسى امتي آرده سنده بر كورواتو قوبدي : عيسويلر چاك چاليورلر ، محمدلر مناره ده باعيريلور هر ايكي طرف كندى ديني تعظيم و تبجيل ايديلور . آه هانكيسنك دوغرو اولديغني بيلسه يدم !

خلاصه کلام، بویله بر تهئولوژیائی الله قبول اولوندوقدن صوکره، انک از اینانیله بیلر ماصالره، انک حیرت ویریحی معجزه لره، انک درین سرلره اینانماقدن نه حقله امتناع اولونسون ؟

مبحث 106 — ده بیست لرك الهی الربا بحیرك
الهی ربی نه دهاا از متناقصه در، نه دهاا از موهوره در.

ته بیست بزه باغیر بر: «تهئولوژیانک مخوف و عجیب الهی نه تعبدن صاقیشکیز بنم اللهم نامتناهی بر درجه ده حکیم وای بر موجود در؛ انسانلرک باباسیدر؛ حکمدارلرک انک حلیمیدر؛ جهانی تعقلرله دوله واران اودر» اونا دیرم، که کورمیور میسکیز که بو دنیا ده هر شی الله کیزه ویردیکیز

خصلتلری تکذیب ایدیور. بو پک مشفق بابانک کثیر عالیه سینه بالکیز بدبختلر کورمکیده م. بو قادیار عادل حکمدارک کشورنده جنایتی مظفر و فضیلتی حال پریشانیده کورمیورم. ثنلایتدیکیز و شوق او هیجانکیزک حصر آ

نظرمه آفاق ایستهدیکیز ایلیلکیز، نعمتلر آره سنده، اوزمه رینه کوزلیکیز قاپاقماقیده تعذلیتدیکیز هر نوع دین بر چوق فناقلر کورمکیده م. کندی کندی میله متناقص اولان پک اینی الله کیزک، عینی ال ایله ایلیک و فطالقی تودیع ایتدیکیز

تسلیمه مجبور اولاراق، الهی حقیقیقارماق ایچون، راهبک یاپدینی کبی بنی حیات عقبا خطه سته [عالم آخرته] کوندز مهیه کندیکیز مجبور بولاخاقسکیز. ششو حالده الهیاتک ایجاد ایتدیکیز الهی غیری بر الله ایجاد ایدیکیز؛

زیرا سزک الله کیز اونک الهی قادیار متناقض در. بر اینی الله، که فناقی بابا یاخود فناقلک یاپیلماسنه مساعد ایدر بر الله، که حقانیت ایله دولدر و کشورنده معصومیت اکثریا مقهور بولونور. بر خدای اکل که ناقص و سفیل اثرلردن باشقا آثار وجوده کتیرمز؛ بویله بر الله و اطوار و حرکانی، مجسد

Incarnation، [انسان صورتنده تمجیل] قادیار بیولک سرلر دکلدر ؟ رب العالمین کیشره استیحالده ایدرک صلیب اوزره زنده (آسیا) نک برکوشه سنده اولدیکیز کندیلرینه افناع اولونان و ظند اشلر یگزک حسابه قیزاردیگیز سوبله ورسکیز. اقایم ثلاثه نک وصف و تعریف اولونامایان سر بری پک صاحب

محنون، کافر، بت پرست در؛ چونکه قاتولیک، ایچنده رب کائناتی کوردیکیز ظن ایتدیکیز انکه طایفماق ایچون دیزچو کر. هر مذهبدن خریستیانلر، هندولرک الهی اولان Vitsnou نک تجلی Incarnation لرینه یعنی انسان صورتنده ظهور ایتلرینه بدلالق نظریله باقارلر؛ ادعا ایدرلرک یکنه حقیق تجلی، اللهک و بر مارانغوز قاریسک اوغلر اولان عینی نک شخصنده کی تجلی در. دین طبیعت اولدینی فرض ایتدیکیز بر دینک سالکی بولوندینی سوبله «ته بیست»، حقد و هیچ بر فیکری اولمایان بر الهی قبول ایتدیکیز حکایه ایدر و بتون دنیانک دینلری طرفین تعلیم ایدیلر بتون سرلرله استهزا ایتیه کنیدیسنده جوار بولور.

مبحث 105 — مشهور بر الربا بحیرك انک اجتهادی مشهور بر الهیاتکی بر الله قبول ایتمه نک صاحبالحق تسلیم ایتمه نک و موفقیته بولنده دورمانک صاحبالحق تسلیم ایتمه دی؟

بو الهیاتکی دیر، که بزرگ بر حقیقی الله، بر جوهر خصوصیه ایمان ایله اینانور. بزم ایچون دیکر هیچ بر شیک قیمتی اولمالی در. حد ذاتنده اکوچوک اولمایان بوستر Mystère بر کره قبول ایدیلدیکیز صوکره، دیکر شیلری آ کلامیه جلالایاراق عقل آراتقی مضطرب اولمالی در. بنم ایچون آ کلامادیم بر میلیون شیلی قبول ایتمکده، ادرایکی حوصله اقتداریمی تجاوز ایدن ایلک حقیقی قبولده حسن

ایتدیکیز زحمتدن دهاا زیاده زحمت چکیم، [] کندیسی غیر متحول اولدینی حالده دنیاده کوردیکیز تحولاتی اجر ایدن غیر مادی بر موجود طرفین ماده نک یار ایتلماسندن دهاا متناقض، دهاا غیر ممکن، دهاا اسرار

انکیز برشی وارمیدر؛ نامتناهی اینی، حکیم، حقانیت پرور و ذی قدرت اولان بر موجودک طبیعتیه ریاست و بر کله ایله مانع اولایله جکی، اوکنی آلیله جکی، یاخود اورتدن قالدره بیلجکی دلیلکیز، سقائلر، جنایتلر،

اعتشاشلرله طولو اولان برجهانک حرکاتی بالذات اداره ایتدیکیز اینانماق قادیار، عقل سلیمک بتون فکر لرله ناقابل تألیف برشی وارمیدر ؟

Bibliothèque raisonnée نک II تجلی جلدینک 184 نجی صحیفه سته باقک بو فقره Société de Jésus اعضاستدن R.D. Hardown نک در.

محرری : Lucciano Zuccolo

قلب کوزلری ...

کوچوک حکایه

رطایب ، بانا برسنه اول اولن ، مشهور رومانچی فلاودیو سیسموندونک و فیلیپ یازمعی یوکلتدی ، صنعتکار پروفیلی ، وانسان پروفیلی .

فلاودیو سیسموندو ایله چوق قافادارد . نه وقت یکی بر رومان نشر ایدرسه ، بنی تکرار تکرار ، صباح واکله عکرینه دعوت ایدر ؛ ونه وقت غزته مده اونک کتابندن بحث ایتسم ، بوتون مضارقی یوکله نه رک ، بنی کوچوک سیاحتلره کوتوروردی . حقیق برکنه اولارق : فلاودیو سیسموندو ، سنه ده آنجاق

بولیورسکنز اکمکه استحاله ایدن ، هر کون بیک مختلف یرده کنندیسنی یدیرن بر اللهدن زیاده سزه هیچ بر شی کولونچ کورونمور ؛ پک اعلا ! بتون بوسرلر ، عقل ایچون ، منتقم و اعمال بشمک مسکافات ایدیجیمی بر اللهدن دهآ آقیری میدر ؟ سزجه انسان حر میدر ؛ یوقسه دکلیدر ؟ هرایکی شقه دهه ، حقانیت دن کنندیسنده اک جزئی بر اثر وارسه ، اللهکز انسانی نه تجزیه ایده بیلیر ، نه مکافاتلاندیره بیلیر . اکر انسان جر ايسه ، فعل و حر کتنده بولونماقده ویا بولونماقده حر یابان ، مختار یابان اللهدر ، بناء علیه انسانک اعمالنک سبب ابتدائیسی اللهدر . معصیت - لردن دولای انسانی ، الله تجزیه ایتدیکی حالد اجر اسنده کنندیسنی حر قیلمش اولدینی شیشی یاپدیغندن دولای تجزیه ایتمش اولور . اکر ، انسان یاپدیغندن باشقا دورلوسنی یاپماقده سربست دکلسه ارتکاب ایتمکدن کنندیسنی منع ایده مه مش اولدینی خطالردن دولای انسانی تجزیه ایتمکه الله ، موجوداتک اک زیاده حقسزی اولماز می ؟ برچوق کیمسه لر ، دنیانک بتون دینلرینک دولو اولدینی تفصیلاتدن حقیقه حیرت زده درلر . فقط بو صاچه لرک نبعان ایتمش اولدینی منبعه حیقاجق جسارته مالک دکلدرلر . کورمیورلر ، که تناقضلر ، غرابتلر ، متضاد وصفلر ایله دولو برالله ، انسانلرک خیلهلرینی ایصیتاراق ویا القاح ایده رک ، [مشر و محصولدار قیلاراق] برصیره اوزون خیال خام لردن باشقا برشی اصلا انکشاف ایتدیره مه مشدر .

- راهب مه لیه -

برجلد نشر ایدردی . و ، صوک زمانلرده ، ایکی یاخود اوچ سنه ده برجلد نشر ایدر اولدی . اکر ، اونک ولودیت ادبیاتی خیرکار حسابیله عینی سماحتی کوسترسیدی ، بن بوتون حیاطده اون باره صرف ایتهدن بیهجکدم ، ایچهجکدم ، وسیاحت ایدهجکدم ...

بونی سوبله مکدن مقصدم ، فلاودیو سیسموندو حقنده ، منور ، واضح بر فکره صاحب اولدیمی ؛ ونه قیمتده رصنکار ، وناصل برانسان اولدینی بیلدیکی ؛ اون فی ووجدانی بر صورتده یازا بیله جکمی کوسترمکدر . بوتون بولرله صنعتکار پروفیلی بیتمشدر . اولاً ، کندی می انسان پروفیلی نه حاضر لامق احتیاجی دودیم .

بن ، اون طایوردم : حقنده بر فکرم واردی . فقط ، داها حقیق منبعلره مراجعت ایده رک داها قطعی ، وداها مونس بر حکم چیقارامازی ایدم ؟ باشقه هیچ برکیمسه یوقیدی که : اونا ، ایکی یازیچی آراسینده کی صمیمیتدن داها فضلّه ، و بویوک بر مر بوطیله باغلی اولارق ، انسان سیسموندوی طایفه وحقنده بر حکم قطعی ویرمک . مقتدر اولسون ؟

بوترد حاصل اولونجه هان ، او اقتدارک صاحبنه واصل اولق تدبیری آرامنه شتاب ایتدم . سیسموندونک اوندّه ، چوق دفعه بمکرده بولونارک ، شهرتشار رومانچی نک ظریف و جاذب رفیق سیله طایشمق حظینه مظهر اولمشدم . وینه فلاودیو سیسموندو ایله ، بعض قارناوال کیچه لری یمکده بولونمق لطفیه قادین دوستلردن ایکسینک یاشنده بولونمشدم ؛ ییجینا مورهللی ، بونا « وفاسز » دیرلردی ؛ ورنه ناغاسپه ریخی .

بن ، بواوچ قادیندن نیچون صورمایورمک : اولر ، بنم دوستی یاقیندن قلب کوزیله کورمشلر ، وحقنده قطعی حکملر ویرمشلردر ؟ بولر بانا بعض چوق قیمتدار شیلر سوبله یه مزلر ، وچوق معنیدار بعض اسراردن بحث ایده مزلری ؟

بوفکر ، هیچ ناخوش دکلدی . بونی ، (ویاده الله قون وه ریخته) جاده سنه کی قافه آرانودن چیقارکن دوشوندم : اوراده ، دئما بر آراه بولونور ، وبلاتردد ایچنه کیروب ، سینوراسیسموندونک آدرسنی ویره بیلیرسکنز . آراه نک بیکیری حرکتیه باشلادیی وقت ، بن ده کندی کندی ک شوبولوشیمی آلقیشلایوردیم . بوقادین ، کبارلنک روح آشناسی ایدی . بواوچ قادین ده سیسموندو ، مورهللی ، وغاسپه ریخی کی ذکی اولدقلری ایچون ، بولرده چوق قوتلی معلومات و قطعی حکملر اولمالی ایدی . ادبیات حقنده بیان فکر ایتک ایچون ، اجتماعی واقعهلری تدقیقه محتاج فقط قادیلر بویله آنسزین اولاجق تدقیقلر ایچون بر جهان درلر . اولر قلب کوزلیله حکم ایدرلر .

بیلیم نیچون ، « قلب کوزلری » بنی متحس ایدر . آراه دوردی ، بن ایتدم . آراه جییه بکله مه سنی تنیه ایتدم .

سینوراسیسموندویه وصول ایچون مریدونلری چیقارکن ، اونک ارکک چوجوغی طور قوواتو ، مریدون آیاقلرینی آتلا یارق